

A door het jaar 30°
M. Assumpta
29 oktober 2023

Eerste lezing

Uit het boek Exodus (Ex 22,1.20-26)

Zo spreekt de Heer,
‘Een vreemdeling mag je niet slecht behandelen
je mag hem het leven niet moeilijk maken,
want herinner je dat je zelf vreemdeling bent geweest in Egypte.
Weduwen en wezen mag je geen onrecht aandoen.
Als je hen tekort doet en ik hoor hen klagen,
dan zal Ik er gehoor aan geven.
Mijn woede zal losbarsten
en ik zal straffen laten neerkomen over jou.
Als je aan iemand van mijn volk geld leent,
aan een noodlijdende in je omgeving,
gedraag je dan niet als een geldschieter.
Je mag geen rente van hem eisen.
Als iemand je zijn mantel in pand geeft,
dan moet je die voor zonsondergang aan hem teruggeven.
Anders heeft hij niets om zich mee toe te dekken,
het is de beschutting van zijn blote lichaam,
hij moet erin slapen.
Ja, ik zal naar hem luisteren als hij me om hulp roept,
want Ik ben vol medelijden.’

Tweede lezing (1 Tes. 1, 5c-10)

Uit de eerste brief van de apostel Paulus aan de christenen van Tessalonica

Zusters en broeders,

Toen wij, Paulus, Silvanus en Timoteus, bij jullie verbleven,
hebben wij jullie het woord van de Heer voorgehouden.
Dat weten jullie nog zeer goed.
En jullie zijn volgelingen van dat woord geworden.
Nochtans hebben ze het er jullie lastig voor gemaakt.
Maar jullie bleven de vreugde van de Geest uitstralen.
Jullie moeten weten dat jullie daardoor een voorbeeld zijn geworden
voor alle gelovigen in Macedonië en in Achaja.
En zo heeft het woord van de Heer uitbreiding genomen,
ver buiten Macedonië en Achaja.
Ja, overal is jullie geloof in God bekend geworden.
En wij moeten daar niet naar vragen,
de mensen vertellen het ons zelf.
Opgetogen spreken ze ons over jullie:
hoe jullie de afgoden de rug hebben toegekeerd,
om de levende en ware God te dienen,
en om jullie hoop te stellen op zijn zoon Jezus,
die Hij uit de dood heeft opgewekt,
en die zal komen om ons te behoeden
van welke straf dan ook.

Evangelie (Mt 22,34-40)

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Matteüs

De Farizeeën hielden zich stipt aan de letter van de wet.

Maar omdat Jezus geest van de wet belangrijker vond dan de letter, hadden ze hem in de val proberen te lokken.

Maar Jezus had hen van antwoord gediend.

Nu staken ze de koppen bij elkaar hoe zij hem op de proef zouden kunnen stellen.

Een van hen, een kenner van de wet, vroeg Jezus:

“En, meester, wat is het grootste gebod in de wet?”

En zonder verpinken antwoordde Jezus:

‘Je zult de Heer jouw God liefhebben

met heel je hart en met heel je ziel

en met heel je verstand.

Dat is het grootste en eerste gebod.

Maar het tweede is even belangrijk:

Je zult je naaste liefhebben als jezelf.

In deze twee geboden is de hele Wet en ook de Profeten vervat.’

Homilie

Z en B,

Hebben jullie ook al eens een brief gekregen waarin stond: Bij nazicht van onze rekeningen stellen wij vast dat u de factuur van de zoveelste tot nog toe niet hebt betaald..., enzoverder? Een rappel, noemen we dat.

Inderdaad, wanneer iemand je een product heeft geleverd, of een opdracht voor je heeft uitgevoerd, stuurt hij je achteraf een rekening, en dan krijg je een bepaald aantal dagen om te betalen, zo niet ben je in fout, en kan degene die de factuur opmaakte naar de rechtbank stappen.

Zo gaat dat op de markt.

En als ik jullie dan zou vragen: als je mekaar een geschenk geeft of een dienst bewijst, gaat dat ook zo?

Nee, zul je zeggen, dat gaat niet zo. Stel je eens voor: je krijgt bloemen voor je verjaardag en je vraagt aan de schenker: hoeveel moet ik je betalen? Je zou nogal schandaal verwekken. Het gaat met giften duidelijk heel anders, dan in de handel.

Nochtans.

Er is meer gelijkenis dan we op het eerste zicht zouden denken.

Want het geschenkenverkeer is eigenlijk even dwingend als het marktverkeer.

Er is wel één verschil: het ene mag niet automatisch op het andere volgen.

Neem nu het voorbeeld van de verjaardag. Stel je eens voor: een man heeft van zijn vrouw op zijn verjaardag een fles whisky cadeau gekregen. Hij heeft gezegd: vrouwtje, dat had je echt niet moeten doen. Maar hij heeft de fles aanvaard.

Stilaan nadert de datum dat vrouwtje lief zelf aan de beurt is om te verjaren, en hij laat die dag gewoon voorbij gaan, hij is het vergeten. Wat denk je dat dit in hun relatie zou teweegbrengen?

Daar komt gegarandeerd ruzie van.

Als iemand jou een geschenk heeft gegeven, of een plezier heeft gedaan, dan ben je dat op een later moment indachtig en dan doe je iets terug.

Je mag het alleen niet onmiddellijk op elkaar laten volgen, en wie het geschenk krijgt moet de indruk geven dat er geen verband is tussen het ene en het andere: ‘dat had je echt niet moeten doen’.

Maar dienst en wederdienst, ze zijn niet uit elkaar te halen, ze horen bij elkaar.

Zo gaat het ook in onze relatie met God.

We zijn er ons van bewust dat veel van wat we hebben ons gegeven is: ons leven, onze aarde, de mensen om ons heen, ...

Ook het lukken van wat we nastreven hebben we nooit helemaal in eigen handen.

Ook dit wordt ons geschonken door iemand, die om ons geeft, iemand, die we 'God' noemen. We ondervinden zijn zegen.

En we krijgen van hem geen factuur, we moeten hem niet betalen.

Maar we moeten weten: ook van ons wordt iets verwacht, een wederdienst.

Van ons wordt verwacht dat we die liefde, die we van hem ontvangen, doorgeven aan onze medemensen. Dat we zijn liefde bij zijn mensen brengen.

Daarom zegt Jezus niet alleen: 'Bemin God bovenal', maar voegt hij er in één adem aan toe: 'en bemin je naaste als jezelf.'

Zorg voor de mens naast je, houd van hem. Pas dan kun je zeggen: ik hou van God.

En de schrijver van het boek Exodus maakt in de eerste lezing heel concreet wat het kan inhouden mekaar lief te hebben: 'Een vreemdeling op de vlucht mag je niet slecht behandelen, je mag hem het leven niet moeilijk maken. Als je hem tekort doet, en ik hoor hem klagen, dan zal ik in woede uitbarsten, want dat kan ik niet verdragen. Weduwen en wezen mag je geen onrecht aandoen. En hij voegt er dat indringend woord aan toe: 'herinner je dat zelf vreemdeling bent geweest in Egypte, dat je zelf ooit gevlucht bent voor de tirannie van de farao.'

Z en B,

Ik denk dat God op dit moment wel in woede moet zijn uitgebarsten, of zeker diep bedroefd moet zijn over wat hij in deze wereld - zijn wereld – ziet gebeuren.

Zijn droom van harmonie en vrede, van geluk voor allen, wordt aan flarden geschoten.

De zorg voor vreemdelingen, vluchtelingen, weduwen en wezen lijkt een verre utopie.

In de plaats daarvan worden steeds meer mensen op de vlucht gedreven op de meest brutale manier, worden kinderen tot wees gemaakt, huilen ouders om hun vermoorde kinderen.

En dit in het land dat ooit werd genoemd het beloofde land, het land waar onderdrukten vrijheid en toekomst zouden vinden, het land van melk en honing.

Het land waar op een heuvel tempel, moskee en kerk broederlijk naast elkaar teken zouden moeten zijn van een vredevol samenleven.

Maar nergens ter wereld is de haat tussen mensen zo groot als daar.

Het woord 'Je zult je naaste liefhebben als jezelf' is er verder weg dan ooit.

En toch is het het enige woord dat redding kan brengen, dat verzoening en vrede dichterbij kan brengen.

Mogen er mensen opstaan, moderne profeten, die dit woord laten klinken, en wegen banen naar een nieuwe toekomst.

Pierre Breyne

Wie wil reageren op deze homilie, kan dit doen via e-mail: pierre.breyne@outlook.com En daar krijg je een antwoord op.